Kennisnet

Jaarplan 2027

Sturen met visie

Publieke regie op digitalisering in het onderwijs

Inhoudsopgave

1 Woord vooraf 3

2 Inleiding 4

2.1 Uitgangspunten voor dit jaarplan 6
2.1.1 Ambitie en meerjarenkoers als basis 6
2.1.2 Samen komen we verder 8
2.1.3 Internationale samenwerking 10
2.1.4 Aanvullend gefinancierde programma's en projecten 11
2.1.5 Onze impact 12
2.1.6 Monitoring van impact 13
2.2 Leeswijzer 14

3 Activiteiten 2027 15

3.1 Toelichting 15
3.2 Activiteitenoverzicht 17
3.2.1 Publieke regie op technologie, digitale leermiddelen en data 17
3.2.2 Flexibilisering van het onderwijs 28
3.2.3 Verantwoorde en kansrijke inzet van AI 33
3.2.4 Digitale veiligheid en weerbaarheid 34

4 Begroting 41

Colofon 43

1 Woord vooraf

Digitaal leiderschap in het onderwijs

De impact van nieuwe technologie op onze maatschappij en ons onderwijs is zo groot, dat scholen het beeld van ICT en digitalisering flink hebben moeten bijstellen. Was het vroeger iets van de afdeling ICT; tegenwoordig gaat digitalisering de hele school aan. Was het vroeger een ondersteunende dienst; tegenwoordig beïnvloedt digitale technologie alle processen in de school. Dit vraagt om bewuste keuzes en een bewust gekozen richting. Dit vraagt soms ook om tegengas en meer waardegedreven leiderschap. Want welke technologie willen we wel en niet in onze scholen?

De inzet van ICT en digitale tools is daarom chefsache geworden voor onderwijsbesturen. Op het moment dat ik dit voorwoord schrijf, staan naast AI (uiteraard AI!) ook camerabrillen weer volop in de aandacht. Een typisch voorbeeld van een technologie waarmee je als school te dealen hebt, ook al had je er niet om gevraagd. En begrijp me niet verkeerd, ik zie ook de voordelen van zo'n gadget. Mijn punt is: nu zijn het gluurbrillen, daarna krijgen we de volgende AI-doorbraak of komt er een revolutionaire virtualrealitybril op de markt.

Er komen steeds nieuwe technologieën en daar moeten we ons op voorbereiden. Het is essentieel dat je als schoolleider nadenkt over wat een technologie over een aantal jaren kan betekenen voor onze maatschappij en voor je onderwijs. Je baan als bestuurder of schoolleider verandert daardoor. Hij wordt uitdagender, spannender en wat mij betreft nóg belangrijker dan hij al was. Het vraagt om digitaal leiderschap.

We zien nu al welke impact AI en andere technologie heeft op onze democratische waarden en op de arbeidsmarkt. Goed onderwijs over en met digitalisering is cruciaal. Alleen op die manier bereiden we leerlingen voor op de banen van nu en morgen, in een steeds veranderende (digitale) samenleving. Daarom is het onderwijs een vitale sector.

Kennisnet ondersteunt deze vitale sector op alle mogelijke manieren. In het jaarplan 2027 is te lezen met welke activiteiten we dat doen. Overigens zal er nog wel meer op ons pad komen in 2027, bijvoorbeeld op het gebied van AI. We zien daarnaast dat de samenwerking tussen Kennisnet en strategische partners steeds hechter wordt. We werken tenslotte samen aan dezelfde thema's ter ondersteuning van de hele sector. Dat zal ook zijn weerslag krijgen in een nieuw 'regieplan digitalisering' van het ministerie waarin de strategische koers voor de komende jaren wordt vastgelegd.

Verantwoorde digitale toepassingen, meer autonomie om eigen technologische keuzes te maken, gebaseerd op publieke waarden: dat zijn ambities die we de komende tijd in gezamenlijkheid oppakken.

Larissa Zegveld
Directeur-bestuurder Kennisnet

2 Inleiding

Als de publieke organisatie voor digitalisering in het funderend onderwijs, werkt Kennisnet vanuit de overtuiging dat eigentijds en veilig onderwijs van essentieel belang is om alle leerlingen te kunnen laten participeren in de wereld van nu en de toekomst. Het is daarin van belang dat wij met een neutrale blik het onderwijs ondersteunen om digitalisering op een verantwoorde en voor iedereen toegankelijke manier in te kunnen zetten. Dit vraagt om doordachte keuzes, gebaseerd op publieke waarden zoals menselijkheid, rechtvaardigheid en autonomie.

Kennisnet biedt de kennis, infrastructuur en samenhang die nodig zijn om digitalisering betekenisvol te verbinden aan onderwijsontwikkeling. Dat doen wij als gids en expert, als ontwikkelaar en dienstverlener, en als keten- en sectorarchitect. Met onze kennis en voorzieningen voor de gehele sector, leggen wij een basis voor veilig, effectief en efficiënt gebruik van ICT in het funderend onderwijs. Schoolbestuurders/-leiders kunnen met behulp van onze kennisproducten en digitale voorzieningen verantwoorde en waardegedreven keuzes maken die aansluiten bij de (toekomstige) onderwijsbehoeften. Want digitalisering is een wezenlijk onderdeel van het onderwijsproces dat bestuurlijke aandacht vraagt en een duidelijke visie op de inzet hiervan.

De Inspectie van het Onderwijs stelt hierover: “Digitalisering en sociale media zorgen ervoor dat de grenzen tussen thuis, school, straat en online voortdurend in elkaar overlopen. Wat zich buiten de school of instelling afspeelt, kan vrijwel onmiddellijk gevolgen hebben voor het onderwijs en omgekeerd.”[1]

1 *Inspectie van het Onderwijs – Staat van het Onderwijs (2026) p.88*

Gezamenlijke visievorming en het vergroten van de slagkracht van scholen is nodig om publieke regie op de ontwikkeling en inzet van technologie in het onderwijs mogelijk te maken. Hier werken wij met de gehele sector samen aan en op basis van technologische/ maatschappelijke ontwikkelingen, gedegen onderzoek en feedback vanuit de sector passen wij onze diensten en expertise continu aan ten behoeve van de betrouwbaarheid, veiligheid en aansluiting op de publieke waarden.[2]

De ontwikkelingen uit de meerjarenkoers 2026-2029 spelen vandaag de dag nog steeds en zijn op meerdere punten urgenter geworden. De uitvoering van het jaarplan 2027 vindt plaats binnen een financieel uitdagend kader. Eind 2024 is vanuit een kabinetsbesluit vastgesteld dat Kennisnet een taakstelling moet verwerken op de basissubsidie, met een subsidieplafond van 13 miljoen euro voor de komende jaren. Deze taakstelling staat haaks op de groeiende behoefte aan advies, ondersteuning en publieke diensten vanuit het funderend onderwijs. Medio 2026 is de afschaling geëffectueerd via een reorganisatie en dit heeft invloed op de activiteiten die Kennisnet in 2027 gaat uitvoeren.

Juist in deze tijd van technologische ontwikkelingen, verschuivende verhoudingen in de geopolitiek en zorgen om de afhankelijkheid van grote marktpartijen, zien we dat het publieke domein behoefte heeft aan technologische expertise en nieuwe oplossingsrichtingen.[3]
Dit geldt ook in het onderwijsdomein. Vanuit Kennisnet zien we ook een toename van het aantal digitaliseringsvraagstukken. Op het gebied van publieke regie en het versterken van de digitale autonomie, maar ook rond de digitale veiligheid en hoe de continuïteit van het onderwijs te garanderen. Er is behoefte aan een digitale infrastructuur waarin publieke waarden zoals keuzevrijheid, privacy en betaalbaarheid vooropstaan. Ook de invloed van AI op het leerproces en de vaardigheden van leerlingen (digitale geletterdheid) en onderwijspersoneel (AI-geletterdheid) vragen aandacht, waarbij samenwerking en landelijke ondersteuning nodig zijn om schoolbesturen te faciliteren en te adviseren bij de keuzes waarvoor zij staan.[4]

Het jaarplan 2027 laat zien hoe Kennisnet, vanuit haar publieke rol, het funderend onderwijs in staat stelt om zelf regie te voeren op digitalisering, in lijn met de publieke waarden. Zodat leerlingen onderwijs krijgen dat hen voorbereidt op én meebeweegt met een digitale samenleving die voortdurend verandert.

2 *Kennisnet – Meerjarenkoers 2026-2029 (2026)*

3 *Rathenau Instituut – Koers zetten richting digitale autonomie (2025)*

4 *Kennisnet – Position paper AI in het funderend onderwijs (2026)*

2.1 Uitgangspunten voor dit jaarplan

2.1.1 Ambitie en meerjarenkoers als basis

In 2025 heeft Kennisnet langetermijnambities geformuleerd en van daaruit in de Meerjarenkoers 2026-2029 *Toekomst in eigen hand* uitgewerkt hoe we het onderwijs ondersteunen in deze beleidsperiode.[5] Deze thema's en bijhorende ambities dienen ook in dit jaarplan als uitgangspunt.

► **Publieke regie op technologie, digitale leermiddelen en data**

Kennisnet is vóór openheid en transparantie, of het nu gaat om infrastructuur, kennis of lesmateriaal. Er dient een open en eerlijk ecosysteem te zijn, waarin marktaanbod en publieke voorzieningen goed op elkaar aansluiten en waarin transparantie over datagebruik, algoritmes en verdienmodellen de norm is. Hierdoor krijgen scholen de bewegingsruimte en weerbaarheid die nodig zijn. Dit geldt zowel voor samenwerkomgevingen als voor digitale identiteiten als voor AI. Om het aanbod van digitale technologie in het onderwijs te laten voldoen aan de vraag, is het nodig dat het veld gezamenlijk optrekt en een kritieke massa vormt.

Schoolbesturen moeten zelf de regie in handen hebben bij beslissingen over digitalisering. Zij moeten zelf kunnen kiezen wat ze nodig hebben, met waarborging van publieke waarden, betaalbaarheid en keuzevrijheid. De publieke waarden in het onderwijs staan momenteel sterk onder druk door de opkomst en marktmacht van bigtech- en edtech-leveranciers.

De publieke en commerciële sfeer zijn meer en meer met elkaar vermengd geraakt, en door de diepere integratie (gevraagd en ongevraagd) in de digitale omgevingen die scholen veel gebruiken wordt de afhankelijkheid nog meer vergroot.

Digitale soevereiniteit en publieke regie zijn cruciaal voor het onderwijs. Het onderwijs moet invloed kunnen hebben en regie kunnen nemen op technologische ontwikkelingen. Dit vraagt iets van het leiderschap. Digitalisering is chefsache. Er moet dan echt iets te kiezen zijn, onder de juiste voorwaarden. Samenwerken aan leiderschap op het terrein van digitalisering om zo sectorbrede inzet vanuit publieke regie te organiseren, is cruciaal om de slagkracht van het onderwijs te vergroten. Bijvoorbeeld door vraagarticulatie richting de markt. Met architectuur en standaarden kunnen publieke waarden worden geborgd en een open en transparante markt worden bevorderd. Publieke voorzieningen bieden een alternatief en behouden belangrijke functies/onderdelen van de digitale infrastructuur van het onderwijs onder publieke regie.

Kennisnet geeft hoge prioriteit aan publieke regie. We streven naar een ecosysteem waarin de gezonde vruchten van digitale technologie kunnen worden geplukt. Dat ecosysteem voldoet aan de publieke waarden die horen bij een democratische samenleving – met oog voor de praktijk van vandaag én voor de lange termijn.
Dat doen we niet alleen, maar (zoals altijd) samen met scholen, besturen en partners in de sector. Alleen samen kunnen we zorgen voor een toekomstgericht, veilig en rechtvaardig onderwijs.

5 *Kennisnet – Meerjarenkoers 2026-2029 (2026)*

► Flexibilisering van het onderwijs

Scholen verzorgen onderwijs in een samenleving waarin digitale technologie verweven is geraakt met vrijwel alle aspecten van onderwijs en organisatie. Daardoor verandert de opgave van schoolbestuurders en schoolleiders. Schoolbestuurders en schoolleiders zijn cruciaal voor de kwaliteit van het onderwijs en voor de voorwaarden waaronder leerlingen en professionals zich kunnen ontwikkelen.[6] Zij moeten technologische ontwikkelingen kunnen duiden, wegen en integreren vanuit een heldere visie op goed onderwijs en de rol van technologie daarin.

De ontwikkeling van kennis, professionalisering en ondersteuning sluit echter nog onvoldoende aan bij deze veranderende opgave. Scholen hebben ondersteuning nodig om bestaande kennis te kunnen verbinden aan hun eigen situatie en om hun vermogen te versterken om met nieuwe en onzekere vraagstukken om te gaan. Kennisnet ondersteunt schoolbesturen en schoolleiders bij het ontwikkelen van een concrete aanpak die gericht is op alle dimensies van het onderwijsproces.

► Verantwoorde en kansrijke inzet van AI

Kunstmatige intelligentie ontwikkelt zich in hoog tempo en kan het onderwijs ingrijpend veranderen, van de manier waarop leerlingen leren en leraren lesgeven tot het curriculum en de organisatie van scholen. Kennisnet ziet AI daarom als een ontwikkeling waartoe het onderwijs zich actief moet verhouden. Goed ontworpen, pedagogisch onderbouwde AI-tools kunnen leerlingen en leraren ondersteunen en het onderwijs vernieuwen, maar ondoordacht gebruik kan het leervermogen en sociaal-emotioneel welzijn schaden of de professionele autonomie van de leraar ondermijnen. Ook kunnen bij commerciële AI-tools snelheid en gebruiksgemak ten koste gaan van veiligheid, privacy en kwaliteit met het risico op nieuwe ongewenste afhankelijkheden. De inzet van AI is daarmee geen doel op zich: de vraag moet steeds zijn welke bijdrage AI levert aan goed onderwijs en aan de publieke waarden die daaraan ten grondslag liggen.

Voor Kennisnet betekent dit dat zij het onderwijsveld ondersteunt om zelf regie te voeren over de ontwikkeling en inzet van AI. Scholen en besturen hebben behoefte aan actuele kennis, onafhankelijke duiding en concrete handelingsperspectieven om bewuste keuzes te kunnen maken en lerende strategieën te ontwikkelen. Daarbij gaat het zowel om het benutten van kansen als om het herkennen en beheersen van risico's en afhankelijkheden. Kennisnet draagt hieraan bij door ontwikkelingen te signaleren en te duiden, kennis en praktijkervaring te verbinden, scholen en besturen te ondersteunen bij visie- en beleidsvorming en mee te werken aan sectorbrede kaders, afspraken en publieke voorzieningen. Zo helpt Kennisnet het onderwijs om AI niet alleen te ondergaan, maar om de ontwikkeling ervan vanuit onderwijsdoelen en publieke waarden mede vorm te geven.

6 *Inspectie van het Onderwijs – Staat van het Onderwijs (2026)*

► **Digitale veiligheid en weerbaarheid**
Digitale veiligheid en weerbaarheid zijn cruciale randvoorwaarden voor de continuïteit van het onderwijs. Het kent drie elementen: beschikbaarheid van informatie, integriteit van informatie en vertrouwelijkheid van informatie. De uitdagingen voor schoolbesturen op het gebied van digitale veiligheid zijn complex en vragen om specifieke expertise en een samenspel tussen beleid, organisatie, mens en techniek. Het gaat om het vermogen van scholen om zich te beschermen tegen en voor te bereiden op digitale dreigingen en om adequaat te reageren bij incidenten.

Kennisnet zet in op structurele verankering van digitale veiligheid bij schoolbesturen, zodat het geen incident-gedreven onderwerp is, maar een integraal onderdeel van de bedrijfsvoering van een school-organisatie. Het is een continu proces, dat geborgd en ingebed moet worden. Hierbij richten we ons niet alleen op het beheersen van actuele risico's, maar ook op het vergroten van de weerbaarheid tegen toekomstige digitale dreigingen. Kennisnet draagt daarnaast zorg voor het maken en onderhouden van publieke voorzieningen die de digitale veiligheid binnen cruciale processen afdekken als onderdeel van de digitale infrastructuur.

2.1.2 Samen komen we verder

In de meerjarenkoers benadrukken we het belang van sectorale samenwerking. Door de krachten te bundelen en binnen samen-werkingsverbanden kennis te delen, is het mogelijk om tot duurzame oplossingen te komen voor cruciale onderwijsvraagstukken.

In de uitvoering van onze activiteiten werken we nauw samen met onze partners. Hierin bewaken we onze eigen rol en toegevoegde waarde, zodat we elkaar in de activiteiten versterken, kennis en netwerken optimaal worden benut en overlap wordt voorkomen.

De **sectorraden** behartigen de belangen van schoolbesturen op landelijk niveau en zijn een onmisbare gesprekspartner voor Kennisnet. In bestuurlijke en beleidsmatige overleggen, de themacommissie Digitalisering po/vo en gezamenlijke netwerken en evenementen stemmen we voortdurend af over strategische doelen en de wijze waarop onze activiteiten bijdragen aan gedeelde ambities, zoals verwoord in de strategische koers van de VO-raad[7] en PO-Raad[8]. Kennisnet en de sectorraden werken ieder vanuit de eigen rol samen in programma's en activiteiten, zoals Digitaal Veilig Onderwijs, Impuls Open Leermateriaal, de werkagenda Publieke regie, Edustandaard en de Monitor Digitalisering Onderwijs.

7 *Strategische koers VO–raad 2026-2031: De kracht van samen – VO-raad*
8 *Strategische Agenda | PO-Raad*

In de coöperatie **SIVON** bundelen schoolbesturen hun krachten voor gezondere marktverhoudingen en betere inkoopvoorwaarden voor ICT-producten en -diensten. Kennisnet en SIVON delen de ambitie om publieke regie in het onderwijs te bevorderen en te voorkomen dat marktontwikkelingen ten koste gaan van publieke waarden.
Samen verkennen we mogelijkheden om de digitale autonomie van het onderwijs te versterken. Kennisnet stelt vanuit haar rol kennis, expertise en publieke ICT-diensten beschikbaar aan de sector, waarmee SIVON ook invulling kan geven aan de eigen dienstverlening.

Het **ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW)** draagt de coördinerende en regisserende verantwoordelijkheid voor digitalisering in het funderend onderwijs en financiert de publieke opdracht van Kennisnet. Digitalisering is ook voor OCW een belangrijk thema, met publieke waarden als privacy, autonomie en kansen-gelijkheid als leidende principes. Kennisnet werkt vanuit al haar rollen nauw samen met OCW in programma's, projecten en beleidsmatige overleggen. Die samenwerking krijgt in 2027 een belangrijke focus via het Regieplan Digitalisering Funderend Onderwijs, dat OCW samen met Kennisnet, SIVON, de PO-Raad en de VO-raad heeft opgesteld en dat eind 2026 aan de Tweede Kamer wordt gepresenteerd. Het regieplan adresseert zes samenhangende thema's: digitaal veilig onderwijs, digitale autonomie, nieuwe technologieën en AI, versterking van leiderschap en digitale geletterdheid, leermiddelen en leeromgevingen, en grip op het digitale landschap. Kennisnet draagt actief bij aan de invulling/uitvoering van dit plan.

SURF is de evenknie van Kennisnet in het vervolgonderwijs en is een belangrijke samenwerkingspartner op het gebied van kennisuitwisseling en publieke voorzieningen. In samenwerking met SURF realiseren we onder andere veilige wifi binnen het funderend onderwijs en werken we aan (open) standaarden en betere beschikbaarheid van leermiddelen. Daarnaast onderzoeken we beide de impact van nieuwe technologieën op het onderwijs en delen we dezelfde filosofie, ieder binnen onze eigen sector. Vanuit een samenwerkingsovereenkomst trekken we gezamenlijk op met SURF om vanuit publieke waarden antwoorden te geven op digitaliseringsvraagstukken.

Naast bovenstaande partners werken we met nog veel meer organisaties in het onderwijs samen om expertise en voorzieningen beschikbaar en passend te maken voor het funderend onderwijs. Bijvoorbeeld met **Cito, NKO** en de **AVS** om kennis te delen. Maar ook met groeifonds-programma's als **Edu-V** in de leermiddelenketen en met **NOLAI** op het gebied van AI. Scholen kunnen van elkaar leren via pilots en het delen van goede praktijkvoorbeelden in dit soort samenwerkingsverbanden.

Tot slot heeft Kennisnet oog voor public affairs. Als publiek gefinancierde expertorganisatie heeft Kennisnet een verantwoordelijkheid in het bredere maatschappelijke debat over digitalisering in het onderwijs. Kennisnet vervult in dat verband een informerende rol in het politieke domein. We vertalen de behoeften, vraagstukken en urgentie vanuit de onderwijssector naar beleidsrelevante inzichten die bruikbaar zijn voor het publieke debat. Met onze kennis van digitalisering leveren we genuanceerde en bruikbare kennis die bijdraagt aan betere politieke besluitvorming. Deze werkzaamheden zijn daarmee een logisch verlengstuk van de bredere opdracht van Kennisnet: signaleren, agenderen en verbinden, niet alleen binnen de sector, maar ook richting de politiek en daaruit voortvloeiend beleid.

2.1.3 Internationale samenwerking

Internationale samenwerking is voor Kennisnet geen doel op zich, maar een middel om de publieke opdracht te versterken. Door kennis te delen, gezamenlijk op te trekken richting de markt en Europese kaders te benutten.

Kennisnet participeert actief in Europese samenwerkingsverbanden en benut de samenwerking om publieke waarden in het Nederlandse onderwijs duurzaam te borgen.

In 2026 is vanuit het ministerie van OCW ingezet op de oprichting van een European Digital Infrastructure Consortium (EDIC) rond digitale autonomie. In een Europees samenwerkingsverband met meerdere lidstaten wordt verbinding gezocht om de digitale autonomie van het onderwijs te versterken. De focus ligt daarbij op data, AI, edtech en de digitale infrastructuur binnen het funderend onderwijs. Kennisnet is een van de partners die is gevraagd om vanuit Nederland inhoudelijke expertise in te brengen binnen het EDIC.

Een andere Europese samenwerking waarin Kennisnet deelneemt is European Schoolnet. Hierin werken we samen met OCW. Het is een netwerk waarbinnen onderwijsministeries en ondersteunende en uitvoerende onderwijsorganisaties actief zijn. Het netwerk richt zich op kennisdeling en gezamenlijke kaderontwikkeling rond thema's als verantwoord gebruik van AI, digitale veiligheid, digitale vaardigheden en inclusie.
De samenwerking binnen European Schoolnet stelt Kennisnet in staat om Nederlandse inzichten in te brengen in het Europese debat én om internationale kennis en goede praktijken terug te vertalen naar de Nederlandse onderwijspraktijk.

2.1.4 Aanvullend gefinancierde programma's en projecten

Kennisnet zet de instellingssubsidie in voor het basisportfolio dat bestaat uit ICT-diensten en -voorzieningen, standaarden en expertise die voor scholen in het funderend onderwijs randvoorwaardelijk zijn om goed gebruik te kunnen maken van de mogelijkheden die ICT biedt.

Naast dit basisportfolio zetten we ons in binnen diverse programma's en projecten die met aanvullende projectsubsidies worden gefinancierd. Deze programma's en projecten bouwen in de meeste gevallen voort op onze basisactiviteiten en dienen een specifiek doel.
Het Nationaal Groeifonds is één van de financieringsbronnen voor deze activiteiten.

Net als in voorgaande jaren participeren we in 2027 in een aantal programma's, met verschillende publieke organisaties:

- Impuls Open Leermateriaal (IOL)
- Digitaal Veilig Onderwijs (DVO)
- Actieprogramma Digitale School (inclusief lesopafstand.nl)
- Expertisepunt digitale geletterdheid (EPDG)

In 2027 zien we naast deze aanvullend gefinancierde programma's mogelijkheden voor het starten van extra activiteiten. Aan ambities en plannen geen gebrek. In het regieplan Digitalisering werken we samen met onze partners aan het realiseren van meer publieke regie op digitalisering. Vanuit dit regieplan zullen er komend jaar mogelijk nieuwe activiteiten starten die extra inzet vanuit Kennisnet zullen vragen. Bij nieuwe activiteiten zullen we telkens goed moeten afwegen in hoeverre deze passen binnen onze jaarplan-activiteiten en of hiervoor aanvullende middelen benodigd zijn. Enkele voorbeelden hiervan zijn de ontwikkeling van een publieke AI-voorziening voor het funderend onderwijs en extra werkzaamheden op het gebied van digitale autonomie zoals binnen het EDIC.

In dit jaarplan maken we een onderscheid tussen onze inzet die vanuit de instellingssubsidie wordt gefinancierd (ons basisportfolio) en de inzet vanuit aanvullende programma's of projecten. Deze aanvullende programma's kennen een eigen verantwoordingsstructuur.
In het activiteitenoverzicht (hoofdstuk 3) hebben we de aanvullende programma's en projecten in een kader opgenomen om de verbinding met onze activiteiten te laten zien.

2.1.5 Onze impact

Technologie is onlosmakelijk verweven met het onderwijs, toepassingen ervan zien we in zowel het leerproces als in de organisatie en bedrijfsvoering van scholen. Die verwevenheid vraagt om doordachte keuzes, gebaseerd op publieke waarden. Veel vraagstukken rond digitalisering zijn op school- of bestuursniveau niet doelmatig op te lossen. Een sectorbrede aanpak is dan effectiever en efficiënter. Kennisnet vervult die rol als publieke ondersteuningsorganisatie voor het funderend onderwijs.

Kennisnet heeft statutair als doel de basis te leggen voor een veilig, effectief en efficiënt gebruik van ICT in het onderwijs. Kennisnet werkt zonder winstoogmerk en is publiek gefinancierd, in opdracht van en samen met het onderwijs. Zo zijn onze diensten en kennisproducten landelijk beschikbaar en toegankelijk voor alle scholen.

De impact van Kennisnet bevindt zich daarmee zowel op sectoraal niveau als op het niveau van de individuele schoolbesturen en scholen. Onze inzet bestaat uit *evidence-informed* kennisproducten, (keten) architectuur en publieke diensten als onderdeel van de digitale infrastructuur. Schoolbesturen en schoolleiders bepalen grotendeels zelf hoe zij gebruikmaken van de kennisproducten en diensten van Kennisnet en in welke mate zij digitalisering verankeren in hun onderwijsvisie, onderwijsontwikkeling en bedrijfsvoering. Kennisnet ondersteunt hen daarbij met visievorming én handelingsperspectief.

De diensten en voorzieningen van Kennisnet behoren tot de digitale infrastructuur voor het funderend onderwijs. Deze omvat het geheel van (bindende) afspraken, standaarden en generieke voorzieningen dat zowel de primaire als ondersteunende processen van onderwijs veilig, efficiënt en flexibel faciliteert. De digitale infrastructuur is van cruciaal belang voor het waarborgen van een veilige en efficiënte werking van systemen, diensten en uitwisseling van data. Kennisnet ontzorgt schoolbesturen met het leveren van publieke diensten en voorzieningen met een zeer hoge beschikbaarheid, veiligheid en betrouwbaarheid. Dit gaat niet vanzelf en vereist continue doorontwikkeling.

Sinds 2025 werkt Kennisnet ook met een wetenschappelijke adviesraad waarin zich een aantal wetenschappers vanuit verschillende expertises bevinden. De raad wordt gezamenlijk geconsulteerd op strategische vraagstukken en op individuele basis als het een bepaald expertisegebied betreft. Hiermee voldoet Kennisnet aan de wens om haar adviezen *evidence-informed* op te stellen.[9]

9 *Onderwijsraad – Leren van onderzoek (2026)*

2.1.6 Monitoring van impact

Kennisnet kan geen uitspraken doen over hoe individuele scholen de diensten en kennisproducten van Kennisnet in de eigen praktijk toepassen. Waar mogelijk volgen we het gebruik van onze producten en gaan we in gesprek met onze doelgroep om te toetsen of onze inzet aansluit op de behoeften van de sector. Bij onze productontwikkeling werken wij daarom ook altijd samen met een aantal scholen.
Voor al onze producten en diensten geldt dat wij streven naar een zo hoog mogelijke toepassing en gebruik door schoolbesturen.
Dit geldt vooral voor de publieke voorzieningen die onderdeel zijn van de digitale infrastructuur. Diverse voorzieningen van Kennisnet worden door vrijwel alle scholen binnen het funderend onderwijs gebruikt.
Voor alle voorzieningen en diensten in ons portfolio zijn productvisies opgesteld. Daarin is per portfolio-item uitgewerkt wat de doelgroep en rechtvaardiging is, wat de beoogde impact en doelen zijn en welke indicatoren van succes worden gehanteerd. Dit vormt de basis voor de wijze waarop Kennisnet resultaat en impact monitort:

- **dialoog met stakeholders:** met zowel schoolbesturen, onderwijsprofessionals als leveranciers bespreken we regelmatig hoe zij de producten en voorzieningen van Kennisnet waarderen en wat er nog kan worden verbeterd. Dit gebeurt bijvoorbeeld via netwerken, evaluaties en gebruikersgroepen. Ook wensen die via de supportafdeling of de ingebouwde feedbacktools doorgegeven zijn, worden meegenomen in de doorontwikkeling van onze diensten. Daarbij vraagt de meerjarenkoers 2026-2029 om een hernieuwde oriëntatie op de relatie met onze doelgroepen. Schoolbestuurders en schoolleiders zijn onze primaire doelgroep; ICT-verantwoordelijken vervullen een belangrijke rol als verbinder tussen bestuurlijke ambities en de dagelijkse onderwijspraktijk. Om hen goed te kunnen ondersteunen, is het essentieel dat Kennisnet scherp zicht heeft op de vraagstukken die in de sector leven. Hiervoor gaat Kennisnet meer vraaggericht werken. De zogenoemde vraagarticulatie – het systematisch signaleren, verkennen en formuleren van praktijkvraagstukken in het onderwijs – vormt daarvoor een belangrijk instrument. Het stelt Kennisnet in staat om te toetsen of haar diensten en kennisproducten aansluiten op de behoeften van schoolbesturen en schoolleiders.

- **formuleren en monitoren van prestatie-indicatoren:**
  - Het presteren boven de minimale indicatoren benoemd in de Service Level Specificatie (SLS), zoals het aantal verstoringen, zorgt ervoor dat onze dienstverlening als betrouwbaar wordt ervaren. We analyseren prestatie-indicatoren, die ook op voorhand zijn opgesteld, aan de hand van verzamelde data in dienstgerelateerde rapportageomgevingen. Voor zover mogelijk voeren we structurele verbetermaatregelen door.
  - Onze bijdrage aan publieke belangen is het meest succesvol wanneer onze ketenvoorzieningen een hoge adoptiegraad hebben. Deze monitoren we actief.
  - We tonen met onze ISO27001:2022 (her)certificering aan dat onze voorzieningen in overeenstemming zijn met wettelijke eisen op het gebied van informatieveiligheid en privacy.

- **volgen van het gebruik:** voor de verschillende diensten monitoren we het gebruik. Dat kan gaan over zaken als het aantal authenticaties, het aantal foutmeldingen of het percentage deelnemende scholen of leveranciers. Deze data is input voor onze (kwartaal)rapportages aan het ministerie van OCW en daarnaast dient dit als bijsturingsmechanisme.

2.2 Leeswijzer

Dit jaarplan beschrijft de integrale inzet van Kennisnet met de nadruk op de activiteiten die vanuit de basissubsidie worden gefinancierd. Hierin zetten we in op concrete doelen en resultaten. In aparte kaders staan de aanvullend gefinancierde programma's en projecten toegelicht. Voor een uitgebreide verantwoording hiervan verwijzen wij naar de aparte jaarplannen van programma's en projecten.

3 Activiteiten 2027

3.1 Toelichting

In dit hoofdstuk van het jaarplan omschrijven wij de activiteiten die Kennisnet in 2027 uitvoert. Onze focus blijft op de vier strategische thema's vanuit de meerjarenkoers. Deze zijn aangescherpt op basis van ontwikkelingen in het afgelopen jaar. Elke activiteit die wij uitvoeren draagt bij aan één of meerdere van deze strategische thema's. Voor het gemak is elke activiteit toegewezen aan een specifiek thema. In de praktijk is er echter sprake van overlap en samenhang met meerdere thema's.

Alle activiteiten voeren wij uit vanuit een van onze drie rollen in de sector: gids en expert, ontwikkelaar en dienstverlener en keten- en sectorarchitect.

Strategisch thema		Publieke regie op technologie, digitale leermiddelen en data	Flexibilisering van het onderwijs	Verantwoorde en kansrijke inzet van AI	Digitale veiligheid en weerbaarheid
Activiteiten Kennisnet	**Gids en expert**	*Regie voeren op digitalisering*	*Versterken organisatie-kracht van het onderwijs*	*Voeren van regie op AI*	*Ontwikkelen en stimuleren van digitale veiligheid, privacy en informatie-beveiliging*
	Ontwikkelaar en dienstverlener	• *Beheerportaal Kennisnet-diensten* • *Entree Federatie* • *Eduroam* • *Onderwijs Community Cloud (OCC)* • *Onderwijs serviceregister (OSR)* • *Overstapservice Onderwijs (OSO)*	*Doorontwikkeling en beheer van de publieke openleermiddelen-infrastructuur*		• *Applicatieregister* • *Dienst Verwerkers-overeenkomsten* • *Kennisnet Zelfevaluatie Tools* • *NDC* • *Nummervoorziening* • *School-CERT*
	Keten- en sectorarchitect	• *FOSA* • *FORA* • *ROSA* • *Bureau Edustandaard* • *Ondersteuning specificaties ketensamenwerkingen*			

Tabel 1: Overzicht van activiteiten 2027

3.2 Activiteitenoverzicht

3.2.1 Publieke regie op technologie, digitale leermiddelen en data

Publieke regie in het onderwijs definiëren we als 'het sturen van markt, technologie en (onderwijs)ontwikkelingen door de onderwijssector'. Voor het onderwijs is het van belang om betrokken te zijn bij de ontwikkeling van bijvoorbeeld (open en commercieel) digitaal leermateriaal omdat het anders de regie over de inhoud verliest. Daarnaast ligt de zorg voor kwaliteitsborging van het leermateriaal nu nog primair bij de aanbiedende private organisaties, terwijl dit een publieke taak hoort te zijn. We dragen als Kennisnet bij aan het voeren van publieke regie op digitalisering door zicht te bieden op waar het onderwijs staat en wat er op het onderwijs afkomt, te helpen wegen wat digitalisering betekent voor de publieke waarden in het onderwijs, en dat te vertalen naar concreet handelingsperspectief voor bestuurders, schoolleiders en de sector. Dit doen we met afspraken, (open) standaarden en betrouwbare en veilige publieke voorzieningen waarmee we belangrijke functies/onderdelen van de digitale infrastructuur van het onderwijs onder publieke regie houden. Op deze manier ontstaat er een ecosysteem, waarin de gezonde vruchten van digitale technologie kunnen worden geplukt. Dit ecosysteem voldoet aan de publieke waarden die horen bij een democratische samenleving.

Activiteit 1 Regievoering

Ondersteunen van het onderwijs om regie te voeren over digitalisering

Resultaat (output)

- We bieden informatie en instrumenten waarmee de sector, individuele besturen en scholen de ontwikkelingen autonoom (infrastructureel, institutioneel en professioneel) en in het licht van andere publieke waarden kunnen wegen. Dat doen we, voor zover mogelijk, gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek.
- We brengen in kaart welke relevante technologische ontwikkelingen er zijn en de volwassenheid daarvan. Dit doen we om sectoraal te kunnen agenderen en bestuurders en schoolleiders te helpen de juiste vragen te stellen en daarbij horende keuzes te maken.
- We bieden instrumenten om de pedagogische impact van technologie te toetsen en we maken dat relevant voor de hele sector.
- We benutten de gezamenlijke architectuurkaders FOSA voor de sector en FORA voor schoolbesturen.
- We brengen het landelijke beeld van digitalisering in kaart met het sectorrapport van de Monitor Digitalisering Onderwijs.
- We adviseren het onderwijs over de invoering van de kerndoelen digitale geletterdheid en de professionalisering van leraren vanuit het perspectief van publieke regie.

Doel en impact (outcome)

- Bestuurders en schoolleiders nemen besluiten over technologie op basis van een onderbouwd beeld van volwassenheid, termijn en impact.
- Scholen en besturen beoordelen technologie explicieter op de pedagogische impact.
- Bestuurders en schoolleiders weten bij een opkomende ontwikkeling wat hun eerstvolgende stap is.
- Het onderwijs bepaalt zelf hoe zijn digitale informatievoorziening eruitziet, op bestuurs-/schoolniveau en op sectorniveau.
- De sector heeft een gedeeld beeld van welke technologische ontwikkelingen eraan komen en op welke termijn, en de potentiële impact hiervan.
- De sector geeft richting aan technologische ontwikkelingen vanuit de eigen waarden en visie.
- Schoolleiders, onderwijsbestuurders, stafmedewerkers en ook beleidsmakers zijn geïnformeerd over hun feitelijke situatie in verhouding tot het landelijk gemiddelde. Op basis daarvan kunnen zij doordachte keuzes maken.

Activiteit 2 FOSA (Funderend Onderwijs Sector Architectuur) als bestemmingsplan

Beheren en doorontwikkelen van de sectorale doelarchitectuur FOSA

Resultaat (output)

De FOSA is de doelarchitectuur, of het bestemmingsplan, voor de gemeenschappelijke sectorvoorzieningen voor de komende vijf tot tien jaar.

- De FOSA is uitgebreid tot een breed bestemmingsplan voor de sectorvoorzieningen voor het funderend onderwijs, met thema's als AI, cloud en datadelen.
- Het regieplan van OCW, in samenwerking met de publieke partners, sluit aan op de FOSA en vice versa.
- De governance is structureel ingericht door de stuurgroep (in combinatie met het eigenaarschap) onder te brengen bij de PO-Raad en VO-raad.
- Kennisnet vervult de rol van sectorpartner voor doorontwikkeling.
- De FOSA-wiki is verbeterd, zodat deze het bestemmingsplan aan een bredere doelgroep helder presenteert.

Doel en impact (outcome)

- De FOSA geeft richting aan het onderwijsinformatiestelsel.
- De FOSA wordt als basis gebruikt voor de definitie, uitwerking en implementatie van de ICT-basisinfrastructuur voor het funderend onderwijs.
- De FOSA is kaderstellend voor sectorbrede projecten en (groeifonds)programma's.
- De FOSA legitimeert en onderbouwt de voorzieningen die Kennisnet levert.

Activiteit 3 FORA (Funderend Onderwijs Referentie Architectuur)

Beheren en doorontwikkelen van de FORA

Resultaat (output)

De FORA is de referentiearchitectuur voor het funderend onderwijs, waarmee we schoolbesturen helpen om inzicht te krijgen in hun processen en systemen, en in de kaders die daarop van toepassing zijn. Daarmee kunnen zij gericht en weloverwogen keuzes maken over de inzet van ICT, waarbij continuïteit, publieke waarden, privacy en security geborgd zijn.

- Verbeterende aansluiting van de FORA op het Normenkader IBP.
- Inzicht in keuzemogelijkheden voor scholen, door applicaties in de markt af te beelden op de FORA.
- Modellen zijn in lijn gebracht met de andere referentiearchitecturen in de onderwijsketen: MORA, HORA, ROSA en FOSA.
- Aanvullende toelichtingen zijn uitgewerkt voor de concrete toepassing van de FORA bij informatiemanagementvraagstukken, met name op de strategische thema's AI, flexibilisering, publieke regie en digitale veiligheid.

Doel en impact (outcome)

- De FORA stelt schoolbesturen (beter) in staat om weloverwogen beslissingen te nemen over de inzet van ICT en hun informatie-management te professionaliseren.
- De FORA biedt sectorbrede projecten en programma's een duidelijk referentiekader, zodat resultaten goed op elkaar en op de behoefte van schoolbesturen aansluiten.
- De FORA biedt (ICT-)leveranciers een duidelijk beeld van de processen en behoefte van scholen, zodat zij hun applicaties daarop kunnen afstemmen.
- De FORA biedt eenheid in taal en terminologie voor alle betrokkenen: scholen, sectorpartners, projecten, programma's en leveranciers.

Activiteit 4 ROSA (Referentie Onderwijs Sector Architectuur)

Beheren en doorontwikkelen van de ROSA

Resultaat (output)

De ROSA (Referentie Onderwijs Sector Architectuur) beschrijft en modelleert de ketenprocessen en de bijbehorende informatievoorziening in de onderwijsketen, en de principes en kaders die daarop van toepassing zijn. De ROSA wordt gebruikt om alle afspraken en standaarden die in het onderwijsdomein worden toegepast te toetsen als onderdeel van het registratieproces bij Edustandaard. Daarmee faciliteert de ROSA de ketensamenwerking over de onderwijsdomeinen heen.

- Verbeterende aansluiting van de ROSA op de sectorale doelarchitecturen HOSA, MOSA en FOSA en de sectorale referentiearchitecturen HORA, MORA en FORA.
- Verbeterde positie van alle bestaande en in ontwikkeling zijnde sectorvoorzieningen in de ROSA.
- Beheer en publicatie van het ROSA-begrippenkader zijn gerealiseerd, inclusief de mogelijkheid om ook andere begrippenkaders in samenhang te publiceren.

Doel en impact (outcome)

- Een eenduidig beeld naar alle ketenpartners en marktpartijen van wat de kaders zijn voor een goed functionerende onderwijsketen.
- Ketenprocessen, sectorvoorzieningen, afspraken en standaarden sluiten optimaal op elkaar aan, omdat ze gebaseerd zijn op hetzelfde referentiekader (de ROSA).
- Publieke waarden, waaronder een open en transparante markt, worden bevorderd doordat afspraken en standaarden worden getoetst aan de ROSA.
- De samenhang tussen de sectorale referentiearchitecturen (HORA, MORA en FORA) en de sectorale doelarchitecturen (HOSA, MOSA en FOSA) wordt bevorderd doordat ze zich baseren op de kaders van de ROSA.

Activiteit 5 Bureau Edustandaard

Faciliteren en coördineren van Bureau Edustandaard

Resultaat (output)

Edustandaard is het sectoroverstijgende orgaan voor het registreren, bevorderen en monitoren van de kwaliteit van afspraken en standaarden in het onderwijsdomein. Het doel is om voor het hele onderwijsdomein te komen tot een samenhangend geheel van standaarden en afspraken die ketensamenwerking optimaal ondersteunen, zodat publieke waarden zijn geborgd.
Bureau Edustandaard faciliteert de registratie en implementatie voor standaarden en afspraken. Dit is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van Kennisnet en SURF voor het gehele onderwijsdomein.

Resultaten voor 2027:

- Versterkte positionering generieke werkgroepen.
- Thematische samenwerking tussen (groeifonds)programma's, architectuurteams en Edustandaard.
- Verbeterde samenhang tussen sectorale architecturen, zowel op de inhoud als op de wijze van beschrijven en modelleren.
- Geconcretiseerde governance-afspraken. Dit resultaat moet uiteindelijk leiden tot een vervolg op de eerdere 'Spade dieper'-notitie voor de Informatiekamer en tot uiting komen in de rol van Edustandaard in de ontwikkelde visie op het onderwijs-informatiestelsel.
- De aansluiting van Edustandaard op de internationale context is verankerd in werkprocessen.
- Verhoogd inzicht en overzicht standaarden en afspraken: standaarden en afspraken zijn in context te plaatsen door gebruikers.
- Edustandaard positioneert zich als de plek voor publiek-private keten-vraagstukken, waarbij alle bij Edustandaard aangesloten publieke en private partijen kunnen worden betrokken bij een vraagstuk.
- Edustandaard is vroegtijdig betrokken bij de ontwikkeling van specificaties.

Doel en impact (outcome)

- Een goed functionerend Bureau Edustandaard faciliteert de processen om afspraken en standaarden te registreren, het gebruik te bevorderen en de kwaliteit te monitoren. Inclusief de bijbehorende publiek-private afstemming in werkgroepen, de Architectuurraad en de Standaardisatieraad.

Activiteit 6 Standaardisatie ketensamenwerking

Ondersteunen bij specificaties in ketensamenwerkingen

Resultaat (output)

Kennisnet vindt het belangrijk om standaardisatie in de onderwijsketen te ondersteunen. Dit doet zij onder andere door het ondersteunen van de ontwikkeling van nieuwe specificaties in ketensamenwerkingen. Ook het beheer van bestaande afspraken met uitwisselspecificaties wordt ondersteund door specialisten van Kennisnet.

Het doel is om specificaties op te stellen die de ketensamenwerking optimaal ondersteunen, zodanig dat publieke waarden zijn geborgd. De technische specificaties om de koppelingen te bouwen zijn bruikbaar voor ontwikkelaars en programmeurs.

Belangrijk onderdeel van specificaties is altijd de juiste relatie met de functionele eisen en wensen gebaseerd op de bedrijfsprocessen. Dit maakt specificaties beter begrijpelijk en inzichtelijk voor informatiemanagers, producteigenaren en beslissers.

Resultaten voor 2027:

Geleverde ondersteuning bij het opstellen en beheren van specificaties in uitwisselingsketens; in eerste instantie ketens die gericht zijn op het funderend onderwijs.

- QTI 3.0 toepassingsprofiel (in ontwikkeling)
- Edu-V Afsprakenstelsel
- Doorstroomtoets PO
- Centrale examens VO
- OSO Gegevensset en Profielen
- Onderwijs Koppelingen bij Examinering (OKE) en bij andere nieuwe koppelingen binnen domeinen van het mbo (OKx)

Doel en impact (outcome)

- Er worden kwalitatief goede afspraken ontwikkeld en beheerd, veelal toegespitst op gegevensuitwisselingsspecificaties. Deze afspraken ondersteunen de samenwerking tussen ketenpartners, die deze implementeren en laten registreren bij Edustandaard.

Activiteit 7 Beheerportaal Kennisnetdiensten

Faciliteren van een eenduidige, veilige customer journey voor Kennisnetdiensten

Resultaat (output)

Met het Beheerportaal Kennisnetdiensten is het beheren van Kennisnet-diensten voor zowel onderwijsinstellingen als leveranciers snel en overzichtelijk. Het portaal biedt veilige toegang tot de diensten en de geaccepteerde overeenkomsten en een eenvoudige onboardingservaring.

- Het onboarden van schoolbesturen en leveranciers op Kennisnet-diensten verloopt beter en efficiënter.
- Het begeleiden van schoolbesturen en leveranciers bij aansluiting verloopt sneller en efficiënter door verdere automatisering.
- Een stabiele en veilige dienst die voldoet aan de afgesproken SLS (beheer en preventief onderhoud).

Doel en impact (outcome)

- Door het gebruik van het Beheerportaal Kennisnetdiensten zijn IT-beheerders en -leveranciers beter op de hoogte van de diensten van Kennisnet en de geaccepteerde overeenkomsten.
- Schoolbestuurders en leveranciers zijn minder tijd kwijt aan het tekenen en accepteren van de Kennisnet-voorwaarden.
- Het onboardingsproces van nieuwe schoolbesturen en leveranciers, en schoolbesturen en leveranciers die nieuwe diensten gaan gebruiken, vergt minder tijd van onze administratieve afdelingen.

Activiteit 8 Entree Federatie

Mogelijk maken van veilige en eenvoudige toegang tot digitale leermiddelen

Resultaat (output)

Entree Federatie draagt bij aan een onverminderd stabiele, veilige en kwalitatief hoogwaardige ICT-basisinfrastructuur.

- Een stabiele en veilige dienst die voldoet aan de afgesproken SLS (beheer en preventief onderhoud).
- Mijn Entree Federatie is doorontwikkeld op basis van feedback van gebruikers.
- De Entree Federatie wordt onverminderd intensief gebruikt.

Doel en impact (outcome)

- Door gebruik te maken van de Entree Federatie kunnen leerlingen via hun schoolaccount eenvoudig inloggen bij alle uitgevers die voor de school zijn geactiveerd. Leerlingen ervaren hierdoor gebruiksgemak en scholen houden hiermee controle over welke uitgevers toegankelijk zijn en welke leerlinggegevens uitgewisseld worden.

Activiteit 9 Eduroam

Toegang bieden tot een veilig, gratis en breed beschikbaar wifi-netwerk

Resultaat (output)

Met eduroam hebben leerlingen, medewerkers en apparaten in het onderwijs toegang tot een veilig, gratis en breed beschikbaar wifi-netwerk.

- In 2027 wordt iotroam uitgerold naar het funderend onderwijs. Met behulp van iotroam zijn onderwijsinstellingen in 2027 in staat om IoT-apparaten op een veilige en herleidbare manier aan te sluiten op het netwerk van de eigen instelling. Hierdoor hoeft er geen netwerk gebruikt te worden met minder veilige WPA-keys.
- Er komen meer functionaliteiten beschikbaar in eduroam Visitor's Access via een SaaS-model van SURF.
- Met behulp van perfectief onderhoud wordt een stabiele eduroam-dienst geleverd aan onderwijsinstellingen in het funderend onderwijs.

Doel en impact (outcome)

- Door het uitvoeren van onderhoud en met de uitrol van iotroam zorgt Kennisnet dat leerlingen, medewerkers en apparaten in het funderend onderwijs toegang hebben tot een veilig, gratis en breed beschikbaar wifi-netwerk. Hiermee beogen we in 2027 een stabiele dienstverlening te bieden en het gebruik van eduroam in het funderend onderwijs gestaag uit te breiden.

Activiteit 10 Onderwijs Community Cloud (OCC)

Bieden van continuïteit en toekomstvaste doorontwikkeling

Resultaat (output)

- In 2027 continueren we het huidige OCC-platform betrouwbaar en veilig, terwijl we gericht ruimte creëren voor toekomstige keuzes in hosting, beheer en ontwikkelstack.

Doel en impact (outcome)

- Kennisnet kan de voorzieningen en diensten op het OCC ook tijdens de contractuele en technische veranderingen betrouwbaar, veilig en in continuïteit blijven hosten. Tegelijk ontstaat meer strategische keuzevrijheid voor de nabije toekomst.
  Door standaardisatie en ontkoppeling van applicatie-, virtualisatie- en infrastructuurlagen worden harde technologische en leveranciersafhankelijkheden verminderd. Hierdoor kan Kennisnet passende keuzes maken over het toekomstige platform, het beheer en de wijze waarop de dienstverlening wordt aangeboden, zonder onnodige tijdsdruk of desinvestering.

Activiteit 11 Onderwijs serviceregister (OSR)

Doorontwikkelen en beheren van het Onderwijs serviceregister

Resultaat (output)

Kennisnet beheert en ontwikkelt het Onderwijs serviceregister (OSR), de landelijke ICT-voorziening waarmee onderwijsorganisaties mandaten voor gegevensuitwisseling tussen leveranciers centraal kunnen vastleggen en beheren voor verschillende diensten.

In 2027 worden de volgende resultaten opgeleverd:

- Een stabiele en veilige dienst die voldoet aan de afgesproken SLA (beheer en preventief onderhoud).
- Nieuwe en/of verbeterde koppelingen met interne registers, de Dienst Verwerkersovereenkomsten en indien relevant met Edu-V.
- Een naar aanleiding van gebruikersbehoeften, technische ontwikkeling en/of aanpassingen in wet- en regelgeving doorontwikkelde functionaliteit.
- Indien passend binnen de ontwikkelingen van Edu-V: een eerste versie van een consentdashboard (onder voorbehoud).

Doel en impact (outcome)

Scholen en schoolbesturen kunnen centraal mandaten voor gegevens-uitwisseling beheren. Ze behouden daarmee de regie over welke leveranciers namens hen persoonsgegevens mogen uitwisselen.
Er kunnen geen gegevens worden uitgewisseld zonder toestemming van de onderwijsorganisatie.

Hierdoor:

- Hebben scholen/besturen beter inzicht in en controle over gegevensuitwisseling.
- Ervaren leveranciers van (administratie)systemen in het OSR een betrouwbaar register voor het opvragen van mandaten en informatie over diensten, scholen/besturen en leveranciers.
- Worden scholen/besturen/SWV PaO deels ontzorgd op het vlak van IBP.
- Ervaren scholen door het centrale beheer minder administratieve lasten bij het geven en aanpassen van toestemming aan leveranciers.

Activiteit 12 Overstapservice Onderwijs (OSO)

Doorontwikkelen en beheren Overstapservice Onderwijs

Resultaat (output)

Kennisnet beheert en ontwikkelt de Overstapservice Onderwijs (OSO). Deze landelijke ICT-voorziening stelt scholen in staat het Onderwijskundig Rapport (OKR) veilig, betrouwbaar en eenvoudig over te dragen aan een andere school of het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs (SWV PaO). De privacy van de leerlingen is hierbij geborgd.

In 2027 worden de volgende resultaten opgeleverd voor schooljaar 2027/2028:

- De OSO Gegevensset en Profielen voor het waarborgen van de privacy van leerlingen.
- Het Traffic Center, de technische voorziening voor het waarborgen van de veilige overdracht.
- De OSO Test Tool voor leveranciers.
- De functionaliteit is doorontwikkeld naar aanleiding van gebruikersbehoeften, technische ontwikkeling en/of aanpassingen in wet- en regelgeving.
- Een stabiele en veilige dienst die voldoet aan de afgesproken SLA (beheer en preventief onderhoud).

Doel en impact (outcome)

Onderwijsinstellingen kunnen leerlinggegevens (het OKR) veilig, betrouwbaar en volgens wet- en regelgeving digitaal uitwisselen bij een schoolwisseling of aanvraag voor extra ondersteuning voor een leerling.

Hierdoor:

- Verloopt de overdracht van leerlinggegevens efficiënter en veiliger.
- Wordt de privacy van leerlingen beter geborgd.
- Beschikken ontvangende scholen en SWV PaO tijdig over de juiste informatie.
- Worden een soepele overgang, de begeleiding en doorlopende leerlijn voor leerlingen ondersteund.
- Worden scholen/besturen/SWV PaO deels ontzorgd op het vlak van IBP.

Expertisepunt digitale geletterdheid (EPDG)

Met het EPDG creëren we een centraal expertisepunt dat scholen, onderwijsprofessionals en onderwijsorganisaties voorziet van kennis en inspiratie om digitale geletterdheid integraal en duurzaam in het curriculum te implementeren. Dit doen we samen met onze publieke partners Beeld & Geluid en de Koninklijke Bibliotheken. Kennisnet is de coördinator van het Expertisepunt. Daarnaast leveren wij inhoudelijke expertise en draaien wij projecten gericht op de schoolleiders en onderwijsorganisaties.

3.2.2 Flexibilisering van het onderwijs

Onderwijs vindt plaats in een samenleving waarin technologie niet langer als iets bijzonders wordt ervaren. Technologie beïnvloedt hoe leerlingen leren, leraren werken en scholen en besturen functioneren. Een doordachte inzet van technologie blijft essentieel, maar de opgave is breder: onderwijs vormgeven in een wereld waarin technologie niet langer een afzonderlijk vraagstuk is, maar onderdeel van de context waarin onderwijs plaatsvindt en zich ontwikkelt.

Onder flexibilisering verstaan we het creëren van ruimte om bestaande uitgangspunten van het onderwijs opnieuw te doordenken en, waar nodig, anders vorm te geven. Daarmee is het onderwijs beter in staat om in te spelen op maatschappelijke en technologische ontwikkelingen.

Flexibilisering verbreedt de leiderschapsopgave van schoolbestuurders en schoolleiders. Een wendbare onderwijsorganisatie vraagt om leiders die richting geven zonder alle antwoorden vooraf te hebben.
Zij moeten kunnen omgaan met complexiteit en onzekerheid, al lerend nieuwe mogelijkheden verkennen en waar nodig hun koers bijstellen.
Naast een heldere visie op onderwijs en de rol van technologie daarin, vraagt dit om nieuwe kennis, vaardigheden en organisatiekracht.
Onder organisatiekracht verstaan we het vermogen om samenhang te creëren tussen koers, inrichting en uitvoering, zodat de organisatie flexibel kan inspelen op maatschappelijke en technologische ontwikkelingen.

Strategische keuzes over het onderwijs kunnen steeds minder los worden gezien van technologische ontwikkelingen. Opgaven rond de kwaliteit van het onderwijs, de cognitieve ontwikkeling en het welzijn van leerlingen, de professionele ontwikkeling van leraren en de organisatie blijven onverminderd belangrijk, maar kennen steeds vaker ook een technologische dimensie. Schoolbestuurders en schoolleiders moeten afwegen of en hoe technologie bijdraagt aan de doelen en publieke waarden van het onderwijs en de voorwaarden creëren waaronder leraren technologie betekenisvol kunnen inzetten voor het onderwijs aan leerlingen.

Kennisnet richt zich binnen het strategische thema flexibilisering op het ondersteunen van schoolbestuurders en schoolleiders bij het versterken van de organisatiekracht in een digitale wereld. We bieden ondersteuning voor professionalisering van schoolbestuurders en schoolleiders, helpen hen bij het bepalen van ontwikkelrichtingen voor een flexibele onderwijsorganisatie en versterken de informatie-voorziening die daarvoor nodig is.

Activiteit 13 Organisatiekracht

Versterken van organisatiekracht van het onderwijs in een digitale wereld

Resultaat (output)

- Een denkkader helpt schoolbestuurders en schoolleiders om grip te krijgen op de ontwikkeling van hun onderwijs (voorheen: Verandermodel of Onderwijsontwikkeling met ICT).
- Daarnaast verdiepen we de kennis over leiderschap in een digitale wereld. We brengen in beeld welke kennis en vaardigheden schoolbestuurders en schoolleiders nodig hebben om richting te geven aan onderwijs in een wereld waarin technologie een vanzelfsprekend onderdeel is van de context. Deze inzichten vertalen we naar sectorale kennisproducten en praktische hulpmiddelen.
- Tot slot ondersteunen we de ontwikkeling van een informatievoorziening die flexibilisering mogelijk maakt (met FORA als hulpmiddel). We ontwikkelen daartoe praktijkgerichte kennisproducten.

Doel en impact (outcome)

- Schoolbestuurders en schoolleiders beschikken over een gedeeld denkkader, een gemeenschappelijke taal en handelingsperspectief om samenhangende keuzes te maken over onderwijs, organisatie en technologie. Hiermee kunnen zij flexibel inspelen op maatschappelijke en technologische ontwikkelingen.

Activiteit 14 Infrastructuur publieke leermiddelen

Doorontwikkelen en beheren van de publieke openleermiddelen-infrastructuur

Deze activiteit bestaat uit verschillende diensten en voorzieningen die gericht zijn op het bevorderen van het aanbod, gebruik, delen en transparantie van het aanbod van open leermiddelen binnen het onderwijs:

- Het Wikiwijs-platform als de centrale omgeving waarin gebruikers hun leermateriaal kunnen vinden, maken, bewaren, beheren, organiseren, verbeteren, beschikbaar stellen en delen.
- De Leermiddelensuite voor het transparanter maken van het aanbod van leermiddelen en deze goed vindbaar maken voor de verschillende onderwijscontexten.
- Het Koppelpunt Catalogusinformatie dat inzicht in het leermiddelenaanbod biedt door alle catalogusinformatie van uitgeverijen én geselecteerd open leermateriaal te verzamelen en dit als vrije data beschikbaar te stellen.

Resultaat (output)

In 2027 ontwikkelen we het Wikiwijs-platform verder als de centrale omgeving waarin gebruikers hun leermateriaal kunnen vinden, bewaren, beheren, organiseren, verbeteren en delen. De nadruk ligt op continuïteit, kwaliteit, gebruiksgemak, betrouwbaarheid en het vergroten van de betrokkenheid van ingelogde gebruikers.

- Inloggen op Wikiwijs is eenvoudiger.
- Het Wikiwijs-profiel ondersteunt de identiteit en context van de gebruiker en maakt het eenvoudiger om gebruik te maken van persoonlijke en samenwerkingsfuncties.
- Gebruikersinteractie is uitgebreid en verbeterd, onder andere door mogelijkheden voor feedback, reacties en notificaties rondom materiaal en ontwikkelingen.
- We meten onder andere het gebruik van deze (en andere) functies, de conversie naar ingelogde gebruikers en het aandeel actieve en terugkerende gebruikers.

We willen meer bezoekers overtuigen om in te loggen door meer meerwaarde te bieden. Denk aan het opslaan van favorieten, eenvoudig hergebruik, het beheren van eigen leermateriaal, samenwerken in teams en het ontvangen van notificaties en feedback. Waar mogelijk verkorten en vereenvoudigen we gebruikersprocessen, onder andere door tijdrovende of terugkerende handelingen met AI te ondersteunen of gedeeltelijk te automatiseren.

De beheeromgeving ontwikkelen we verder tot een plek waar gebruikers niet alleen hun materiaal beheren, maar ook samenwerken, feedback geven en gezamenlijk de kwaliteit van open leermateriaal verbeteren.

Hierdoor ontwikkelt Wikiwijs zich verder van een verzameling losse tools naar een samenhangend publiek platform en een actieve gemeenschap rondom open leermateriaal.

- Het maken en structureren van leermateriaal is vereenvoudigd: individuen en teams kunnen efficiënt en gebruiksvriendelijk leermateriaal ontwikkelen, structureren en gezamenlijk beheren.
- De kwaliteit van het ontwikkelde leermateriaal is hoger: meer ontwikkeld leermateriaal voldoet aan eisen op het gebied van kwaliteit, toegankelijkheid, duurzaamheid en uitwisselbaarheid.
- We hebben meer inzicht in de haalbaarheid van AI-ondersteuning geïntegreerd in het maakproces. Gebruikers worden hierdoor met AI ondersteund bij het genereren, verbeteren, structureren en aanpassen van content.
- Wikiwijs Delen draait als een stabiel, veilig en gebruikersvriendelijk platform, dat voldoet aan de SLS (beheer en preventief onderhoud).
- Het is voor teams en organisaties eenvoudiger om grotere collecties te importeren, bijvoorbeeld via een bulkimport.
- We werken samen met het Cito verder aan Wikiwijs Toetsen en verbeteren de toetseditor.
- Het is voor gebruikers makkelijker om leermateriaal te vinden dat aansluit bij hun behoeften en voorkeuren. We onderzoeken mogelijkheden voor een meer persoonlijke zoekervaring, bijvoorbeeld met favorieten en aanbevelingen op basis van de gestelde zoekvraag, actualiteit of ingestelde zoekvoorkeuren.
- Het is voor aanbieders van leermateriaal en samenwerkingsverbanden eenvoudig om hun leermateriaal vindbaar te maken voor hun doelgroep.

De Leermiddelensuite maakt het aanbod van leermiddelen transparant en draagt eraan bij dat leermaterialen goed vindbaar en bruikbaar zijn binnen verschillende onderwijscontexten. Binnen deze activiteit richten we ons op:

- Edurep: de database met alle educatieve bronnen waar zoekmachines als Wikiwijs op aansluiten.
- Metaplus: een voorziening om onderwijskundige metadata toe te voegen aan Edurep record.

De resultaten zijn:

- Betere ontsluiting van leermateriaal, door de aansluiting van Edurep op afnemende diensten en andere onderwijsvoorzieningen te versterken.
- Eenvoudiger metadateren en de kwaliteit van metadata verbeteren door binnen onze voorzieningen uniforme werkwijzen te hanteren. Dit doen we door generieke onderdelen te gebruiken voor het toevoegen van metadata en door gedeelde vocabulaires te gebruiken en te beheren. Deze onderdelen moeten leiden tot makkelijker en beter metadateren (bijvoorbeeld door inzet van AI-ondersteunde metadatasuggesties).

Het Koppelpunt Catalogusinformatie is doorontwikkeld en sluit aan op relevante ontwikkelingen binnen Edu-V en behoeften van afnemers.

- Relevante doorontwikkelingen in de Edu-V-standaard zijn geïmplementeerd in het Koppelpunt.
- Vanuit Kennisnet is in de werkgroep Verwerven en in gebruik nemen inhoudelijk bijgedragen aan de doorontwikkeling van de Edu-V-standaard.
- Nieuwe wensen en behoeften van afnemers, waaronder vanuit de Open Keuzecatalogus van SIVON, zijn geïnventariseerd en geprioriteerd. Geprioriteerde verbeteringen die passen binnen de rol en doelstelling van het Koppelpunt zijn gerealiseerd.
- De gefaseerde uitfasering van de ECK-DT-dienstverlening is voorbereid, inclusief impactanalyse, communicatie en de benodigde eerste implementatiestappen.

Doel en impact (outcome)

Meer onderwijsprofessionals gebruiken de publieke openleermiddelen-infrastructuur als hun vaste omgeving voor het vinden, bewaren, beheren en delen van leermateriaal. Zij ervaren dat inloggen directe meerwaarde biedt en dat veelvoorkomende handelingen eenvoudig en met zo min mogelijk stappen kunnen worden uitgevoerd. Gebruikers en Wikiwijs-teams werken meer met elkaar samen, geven elkaar feedback en verbeteren gezamenlijk de kwaliteit van open leermateriaal. Door slimme ondersteuning en automatisering kost het minder tijd om materiaal te beheren, te verbeteren en opnieuw te gebruiken.

De publieke infrastructuur van Kennisnet maakt het voor gebruikers (onderwijsprofessionals, teams en organisaties) transparanter en eenvoudiger om de juiste en actuele leermiddelen te vinden voor hun onderwijscontext. Met Wikiwijs worden ze in staat gesteld verschillende soorten digitaal leermateriaal te maken dat aansluit bij hun lessituatie en hun manier van lesgeven. Bestaande collecties worden beter vindbaar en herbruikbaar voor anderen, zonder dat aanbieders hiervoor zelf een uitgebreide technische infrastructuur hoeven in te richten. De uiteindelijke outcome is dat leerkrachten veel gemakkelijker leermateriaal kunnen vinden dat aansluit bij de onderwijscontext van hun klas of individuele leerlingen.

Impuls Open Leermateriaal

Met Impuls Open Leermateriaal (IOL) versterken we de ontwikkeling en het gebruik van open leermiddelen. Dit doen we samen met partners, zoals VO-content, Cito, Platform Talent voor Technologie en SLO. De middelen voor IOL zijn vanuit het Nationaal Groeifonds ter beschikking gesteld. Kennisnet is penvoerder van het programma. Wij dragen daarnaast bij door pilotbegeleiding van enkele scholen en door expertise te leveren hoe open lesmateriaal kan worden ingepast in het onderwijs in de mix met gesloten leermiddelen. Het programma investeert fors in het verbeteren van de infrastructuur van open leermiddelen. Dit komt boven op de investeringen vanuit onze reguliere middelen, die 25 procent van het totale bedrag bevatten. Op die manier kan er meer functionaliteit worden ontwikkeld in Wikiwijs en de Leermiddelensuite (zie activiteit 14).

Actieprogramma Digitale School (inclusief lesopafstand.nl)

In het kader van de verzuimaanpak van het ministerie van OCW werken we samen aan de uitwerking van het actieprogramma De Digitale School. Kennisnet zorgt voor kennisdeling, via informatieproducten op de website, leernetwerken en bijeenkomsten. We begeleiden de coalities van scholen en samenwerkingsverbanden passend onderwijs die zich specialiseren in digitaal afstandsonderwijs voor thuiszittende leerlingen en begeleiden het praktijkonderzoek naar de effectiviteit van digitaal afstandsonderwijs. Op lesopafstand.nl vinden scholen kennis en ondersteuning die ze nodig hebben voor (digitaal) afstandsonderwijs. Er zijn allerlei situaties waarin een school afstandsonderwijs kan geven, zoals aan leerlingen die thuiszitten en bij crises en calamiteiten.

3.2.3 Verantwoorde en kansrijke inzet van AI

AI raakt alle onderdelen van de schoolorganisatie, van de manier waarop wordt lesgegeven tot hoe schoolprocessen worden ingericht. De ontwikkelingen met betrekking tot AI gaan snel en de impact is groot. Kennisnet helpt scholen om grip te krijgen op wat AI betekent voor hun eigen situatie: wat zijn de kansen, wat zijn de risico's, en hoe maak je keuzes die passen bij de waarden van het onderwijs? Het doel is dat scholen een eigen, lerende strategie ontwikkelen en zo zelf regie kunnen voeren op de AI-toepassingen die zij gebruiken.

Activiteit 15 Regievoering AI

Voeren van regie op AI

Resultaat (output)

- Doorontwikkeling van de handreiking AI in het onderwijs, waarbij de nadruk komt te liggen op de uitoefening van beleid, zodat scholen beter kunnen sturen op publieke waarden en (meer) regie kunnen voeren over waarom, wat en hoe ze AI willen inzetten.
- Het streven is om keuzes over AI, maar ook in de toekomst andere nieuwe en opkomende technologieën, structureel onderdeel te maken van de bredere beleidscyclus van schoolbestuur en -leiding.
- We ondersteunen scholen met een heldere cyclus: van het verkennen van de rol van AI in bestuurlijke en onderwijskundige visies (beleid), naar het bepalen van prioriteiten (strategie) en de verankering in meerjarenplannen (uitvoering), tot het bijsturen op basis van behaalde resultaten (evaluatie).
- Om scholen te ondersteunen in de uitvoering wordt extra aandacht besteed aan de inzet van verantwoorde AI, waarbij we de mogelijkheid verkennen van een 'publieke AI-voorziening' voor het funderend onderwijs en richtlijnen ontwikkelen voor het professionaliseren van medewerkers met het deelproject 'AI-geletterdheid'. Met SIVON ontwikkelen we een toetsingskader voor AI-middelen.

Doel en impact (outcome)

- De sector is beter in staat om ethisch verantwoord en volgens wettelijke richtlijnen de regie te voeren over de inzet van AI-systemen en heeft daarvoor concrete stappenplannen, richtlijnen en hulpmiddelen tot zijn beschikking.

Een publieke AI-voorziening voor het funderend onderwijs (in afwachting van besluitvorming aanvullende financiering)

In 2026 heeft Kennisnet met partners een verkenning uitgevoerd naar de inrichting van een publieke AI-voorziening. De verkenning vormt input voor besluitvorming door het kabinet en het ministerie van OCW. Om de realisatie van een publieke AI-voorziening in het funderend onderwijs voor te bereiden en uit te voeren, zal er extra meerjarig budget beschikbaar moeten worden gesteld in de vorm van een programma. De programmalijnen die oorspronkelijk in het AI-fiche zijn voorgesteld zijn:

- Techniek en infrastructuur
- Besturing
- Samenwerking
- Adoptie en draagvlak
- Professionalisering (AI-geletterdheid)

3.2.4 Digitale veiligheid en weerbaarheid

Digitale weerbaarheid is het vermogen van scholen om zich te beschermen tegen en voor te bereiden op digitale dreigingen en om adequaat te reageren bij incidenten. Dit vraagt om technische maatregelen en kennis om deze goed in te zetten, maar vooral ook om weten wat je moet doen en hoe je je digitaal moet gedragen. Digitale veiligheid kent daarbij drie elementen: beschikbaarheid van informatie (zorgen dat informatie niet verdwijnt of niet beschikbaar is), integriteit van informatie (zorgen dat informatie veilig en betrouwbaar is en niet kan worden beïnvloed) en vertrouwelijkheid van informatie (zorgen dat informatie alleen in handen is van degenen die daartoe gerechtigd zijn). Kennisnet draagt zorg voor het maken en onderhouden van publieke voorzieningen die de digitale veiligheid binnen cruciale processen afdekken als onderdeel van de digitale infrastructuur, zodat het onderwijs altijd door kan gaan en risico's tot een aanvaardbaar niveau beperkt blijven.

Daarnaast vormen het Normenkader Informatiebeveiliging en Privacy (IBP) en het bijbehorende Groeipad een belangrijk gezamenlijk vertrekpunt. Kennisnet helpt schoolbesturen om inzicht te krijgen in hun huidige situatie, prioriteiten te stellen en stap voor stap toe te werken naar een volwassen en duurzaam niveau van digitale veiligheid. We doen dit door kennisproducten en adviezen beschikbaar te stellen en door samen met partners te werken aan een sectorbrede aanpak. Daarbij verbinden we beleid, organisatie, mens en techniek en richten we ons niet alleen op het beheersen van actuele risico's, maar ook op het vergroten van de weerbaarheid tegen toekomstige digitale dreigingen.

Activiteit 16 Normenkader IBP

Ontwikkelen en stimuleren van digitale veiligheid, privacy en informatie-beveiliging in het funderend onderwijs

Resultaat (output)

Deze activiteit verbindt drie samenhangende rollen: (1) het ontwikkelen en beheren van landelijke IBP-producten, (2) het vervullen van de landelijke expertisefunctie voor digitale veiligheid en privacy en (3) het sectoraal ondersteunen van schoolbesturen en programmapartners bij het toepassen van het Normenkader IBP. Doorontwikkeling en beheer van het Normenkader IBP, inclusief de implementatie van comply or explain.

- Doorontwikkeling van het Groeipad en het ondersteuningsaanbod voor schoolbesturen in overleg met de doelgroep.
- Sectorbeeld 2027 als basis voor sturing, monitoring en beleids-ontwikkeling.
- Ontwikkeling en ontsluiting van kennisproducten en onder-steuning van activiteiten van DVO-programmapartners.
- Invulling van de landelijke expertisefunctie digitale veiligheid en privacy, door deelname aan netwerken, het geven van presentaties en adviseren richting partners.
- Betere verbinding tussen digitale weerbaarheid en digitale veiligheid (onder andere harde en zachte kanten).

Doel en impact (outcome)

- Schoolbesturen zijn in staat om het Normenkader IBP op een efficiënte manier te implementeren.
- Schoolbesturen voelen zich ondersteund om hun verantwoordelijk-heid rondom digitale veiligheid en weerbaarheid concreet te maken en hier actie op te ondernemen. Ze weten welk streefniveau eind 2030 van ze wordt verwacht en begrijpen welke acties daarvoor nodig zijn.
- De sector beschikt over een toegankelijke en herkenbare landelijke expertisefunctie voor digitale veiligheid en privacy.
- Privacy, informatiebeveiliging en digitale weerbaarheid worden structureel meegenomen in het onderwijs (innovatie) en digitale voorzieningen.
- Door samenwerking met programmapartners ontstaat meer landelijke samenhang, kennisdeling en een consistente implementatie van digitale veiligheid.

Activiteit 17 Applicatieregister

Beschikbaar maken en beheren van metadata over onderwijsapplicaties op een centrale plek

Resultaat (output)

- De metadata in het applicatieregister is up-to-date.
- De metadata is beschikbaar als open data.

Doel en impact (outcome)

- Het onderwijsveld beschikt over goede informatie met betrekking tot applicaties die ze inzetten in de klas of administratieve processen.
- Scholen kunnen betere beslissingen nemen over het wel of niet inzetten van applicaties binnen hun instelling.

Activiteit 18 Dienst Verwerkersovereenkomsten (DV)

Doorontwikkelen en beheren Dienst Verwerkersovereenkomsten

Resultaat (output)

Kennisnet beheert en ontwikkelt de Dienst Verwerkersovereenkomsten, de landelijke ICT-voorziening die bijdraagt aan het vergroten van de digitale veiligheid en weerbaarheid van schoolbesturen én samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs (SWV PaO). De dienst stelt hen in staat om op een eenduidige, efficiënte en overzichtelijke manier verwerkersovereenkomsten met hun leveranciers af te sluiten en te beheren.

In 2027 leveren we de volgende resultaten:

- Hoge adoptiegraad en intensief gebruik van de dienst door zowel schoolbesturen als leveranciers.
- Koppelingen met in- en externe voorzieningen, waardoor schoolbesturen nog beter overzicht krijgen over gemaakte en nog te maken afspraken met al hun leveranciers.
- Een stabiele en veilige dienst die voldoet aan de afgesproken SLA.
- Doorontwikkeling van de dienst op basis van gebruikersbehoeften, wet- en regelgeving en technische ontwikkelingen.
- Communicatie- en implementatieactiviteiten gericht op verdere adoptie met name bedoeld voor leveranciers en de SWV PaO.

Doel en impact (outcome)

Schoolbesturen en SWV PaO hebben beter inzicht in de status van afgesloten verwerkersovereenkomsten en kunnen deze eenvoudiger beheren.

Hierdoor:

- Wordt leveranciersmanagement efficiënter uitgevoerd.
- Neemt de dekkingsgraad van ondertekende verwerkersovereenkomsten binnen het funderend onderwijs toe.
- Voldoen organisaties eenvoudiger aan onderdelen van het Normenkader IBP (onder andere SW.01 in domein 5).
- Kunnen interne en externe voorzieningen automatisch controleren of een geldige verwerkersovereenkomst aanwezig is.

Activiteit 19 Kennisnet zelfevaluatie-tools (voorheen KennisnetWijzer-platform en Inzicht in ICT-voorwaarden)

Beheren, doorontwikkelen en vereenvoudigen van Kennisnet zelfevaluatie-tools

Resultaat (output)

- Kennisnet zelfevaluatie-tools worden als platform en verzameling van actieve tools beheerd, onderhouden en gericht doorontwikkeld.
- Bestaande en nieuwe Kennisnet zelfevaluatie-tools, zoals Groeikompas, worden inhoudelijk en functioneel doorontwikkeld op basis van behoeften vanuit het onderwijs en de betrokken inhoudelijke domeinen.
- Het platform wordt technisch vereenvoudigd en verbeterd op het gebied van beheerbaarheid, toegankelijkheid en gebruiksvriendelijkheid.
- Het gebruik en bereik van de Kennisnet zelfevaluatie-tools wordt actief ondersteund, in samenwerking met inhoudelijk eigenaren en communicatie.
- Niet langer actieve tools en onderdelen worden gecontroleerd uitgefaseerd.

Doel en impact (outcome)

- Onderwijsorganisaties zijn door het gebruik van Kennisnet zelfevaluatie-tools beter in staat zelfstandig inzicht te krijgen in hun huidige situatie rond verschillende digitaliseringsvraagstukken en op basis daarvan gerichter vervolgstappen te bepalen.

Activiteit 20 NDC

Aangesloten besturen en OCW de zekerheid bieden van een basisniveau beveiliging op de internettoegang

Resultaat (output)

Het NDC is al jaren een vitale voorziening voor het onderwijs.

- De beschikbaarheid, de beveiliging en het onderhoud van de beveiligde internettoegang voldoen aan wat het onderwijs nodig heeft en de overeengekomen SLS.

Doel en impact (outcome)

- Digitale veiligheid vergroten van scholen.
- Er is binnen scholen in de regel meer druk van collega's om applicaties te laten werken dan aandacht voor veiligheid, waardoor soms firewall-aanvragen op het NDC worden gedaan die een te groot risico vormen voor de veiligheid van die school zelf.
- Kennisnet helpt mee door de juiste balans te vinden tussen applicaties werkend maken en veiligheid. Kennisnet voert alleen wijzigingen door die de juiste balans hebben. Kennisnet legt daarbij de keuze uit.

Activiteit 21 Nummervoorziening

De leermiddelenketen voorzien van een unieke en consistente identificatie van leerlingen en studenten

Resultaat (output)

Nummervoorziening voorziet de leermiddelenketen van een unieke en consistente identificatie van leerlingen en studenten en stimuleert de vermindering van het aantal persoonlijke identifiers, wat de privacy van onderwijsdeelnemers verbetert.

De resultaten zijn:

- Een stabiele en veilige dienst, die voldoet aan de afgesproken SLA (beheer en preventief onderhoud).
- Stakeholdermanagement is succesvol uitgevoerd, onder andere met Edu-V om het ECK iD in ketens en het afsprakenstelsel te verankeren.
- Testautomatisering is ingevoerd ten behoeve van efficiënter onderhoud.

Doel en impact (outcome)

Nummervoorziening is succesvol als het door alle scholen in het funderend onderwijs wordt ingezet en als feitelijk voor elke nieuwe leerling een ECK iD wordt gegenereerd. Hiervoor is een goede samenwerking met de LASsen gewenst.

Activiteit 22 School-CERT

Ondersteunen bij cybersecurity-incidenten en het voorkomen hiervan

Resultaat (output)

Het ondersteunen van schoolbesturen door School-CERT door cybersecurity-incidenten waar mogelijk te voorkomen, oplossingen te coördineren, cybersecurity-bewustzijn te kweken en schoolbesturen op het gebied van cybersecurity te informeren over kwetsbaarheden, dreigingen en incidenten.

School-CERT heeft 3 functies:

1. **Sectoraal meldpunt incidenten:** School-CERT fungeert als een centraal meldpunt waar scholen zich direct kunnen melden wanneer zij met een cyberincident te maken krijgen.

Resultaten:

- Hoogwaardig advies en adequate afhandeling van supportvragen geleverd gedurende het jaar.
- Levering van actieve bijstand en ondersteuning bij incidenten.

2. **Informatiedeling over dreigingen en kwetsbaarheden:** Via deze aansluiting deelt School-CERT informatie en advies over actuele dreigingen en kwetsbaarheden van het Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC) met scholen, voorzien van duiding en handelingsperspectief.

Resultaten:

- Handelingsperspectieven ontwikkeld voor het onderwijs bij de generieke adviezen van het NCSC.
- Oplevering van het tweejaarlijks dreigingsbeeld.

3. **Bewustwording en preventie:** De dienstverlening richt zich op het proactief voorkomen van (cyber)security-incidenten binnen de onderwijsinstellingen door activiteiten die gericht zijn op het kweken en verhogen van het security-bewustzijn op scholen.

Resultaten:
- Expertbijdragen in de relevante onderwijsnetwerken van Onderwijsnetwerk digitalisering.
- NOZON 2028 in samenwerking met SURF is voorbereid.
- Kwartaalanalyse.

Doel en impact (outcome)
- School-CERT stelt de onderwijssector in staat effectief en verantwoord om te gaan met cybersecuritydreigingen.
- School-CERT zet verantwoordelijken binnen schoolbesturen in hun kracht om cybersecurity te agenderen bij het bestuur.
- School-CERT is toegankelijk en zorgt voor een neutrale beoordeling en aanleiding voor een vervolgstap bij cyberincidenten.

Digitaal Veilig Onderwijs (DVO)
Kennisnet werkt in het programma DVO samen met SIVON, de PO-Raad, de VO-raad en het ministerie van OCW aan het vergroten van de digitale veiligheid in het funderend onderwijs. Wij brengen binnen het programma breed inhoudelijke expertise in *(zie activiteit 16, 17, 18 en 22).* Daarnaast beheert en ontwikkelt Kennisnet een aantal van de diensten, zoals Applicatielandschap in Kaart, Zelfevaluatietool IBP en Kwetsbaarhedenscanning.
In 2027 focussen we ons binnen het programma op de implementatie van het Normenkader IBP, vergroten we impact en prioriteren we op de grootste risicoreductie.

4 Begroting

4 Begroting

Strategisch thema	Personele kosten	Overige kosten	Bijdrage derden	Totaal
Publieke regie op technologie, digitale leermiddelen en data	€ 4.427.000	€ 3.117.000	€ -293.000	€ 7.251.000
Flexibilisering van het onderwijs	€ 633.000	€ 630.000	-	€ 1.263.000
Verantwoorde en kansrijke inzet van AI	€ 691.000	€ 148.000	-	€ 839.000
Digitale veiligheid en weerbaarheid	€ 1.217.000	€ 1.199.000	-	€ 2.416.000
Ondersteunde activiteiten	€ 1.529.000	€ 583.000	€ -131.000	€ 1.981.000
Organisatie	€ 1.886.000	€ 444.000	€ -97.000	€ 2.233.000
Basisportfolio	**€ 10.383.000**	**€ 6.121.000**	**€ -521.000**	**€ 15.983.000**
Sterke Netwerken (NDC)	€ 719.000	€ 2.440.000	-	€ 3.159.000
Frictiekosten	–	€ 250.000	-	€ 250.000
Extra activiteiten	**€ 719.000**	**€ 2.690.000**	-	**€ 3.409.000**
Jaarbegroting 2027	**€ 11.102.000**	**€ 8.811.000**	**€ -521.000**	**€ 19.392.000**
Eigen bijdrage vanuit egalisatiereserve				€ 296.000
Bijdrage Sterke Netwerken vanuit bestemmingsreserve Sterke Netwerken				€ 2.159.000
Instellingssubsidie 2027				**€ 16.937.000**

Tabel 2: Begroting 2027

Colofon

Jaarplan 2027 | Sturen met visie

Datum van uitgave
November 2026

Auteur
Kennisnet

Vormgeving
Van Hulzen Communicatie

Sommige rechten voorbehouden
Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is besteed, aanvaarden de auteur(s), redacteur(s) en uitgever van Kennisnet geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten of onvolkomenheden.

Over Kennisnet
Goed onderwijs legt de basis voor leven, leren en werken en daagt leerlingen en studenten uit om het beste uit zichzelf te halen. Dat vraagt om onderwijs dat inspeelt op sociale, economische en technologische ontwikkelingen. Kennisnet ondersteunt besturen in het primair onderwijs (po), het voortgezet onderwijs (vo) en het middelbaar beroepsonderwijs (mbo) bij een professionele inzet van ICT en is voor scholen de gids en bouwer van het ICT-fundament.

Kennisnet wordt gefinancierd door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW).

De gebruiker mag deze publicatie kopiëren, verspreiden, doorgeven, remixen en afgeleide werken maken onder de voorwaarden van de verwijzing naar “Stichting Kennisnet” en een link / bron/ vindplaats van dit document *(Creative Commons CC-BY-4.0).*

kennisnet.nl

Kennisnet
Postbus 778
2700 AT Zoetermeer

T 0800 321 22 33
E support@kennisnet.nl
I kennisnet.nl